

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

Декан:

(доц. д-р Д. Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „РЕГУЛИРАНЕ И НАДЗОР НА ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР“

ЗА СПЕЦ: „Финанси“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3

СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 9 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ в т.ч.: • ЛЕКЦИИ • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	9 6 3
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	171

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Недялко Вълканов)
2.
(гл. ас. д-р Пламен Джапаров)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (доц. д-р Стоян Киров)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината създава познания в областта на регулациите и надзорната дейност във финансовия сектор. В лекционния курс се формират знания за спецификите на финансовото регулиране, регулаторната инфраструктура и инструментариум, съвременните подходи за макропруденциално регулиране. Студентите се запознават с глобално възприетите стандарти за минимален капитал, ликвидност и платежоспособност, както и регулациите за противодействие на специфични операционни рискове. Поставя се акцент върху единната европейска система за финансов надзор и надзорните правомощия в рамките на Европейския банков съюз.

Учебният материал формира умения за познаване същността на финансовото регулиране, видовете финансови регулации и инструменти за осъществяване на надзорна дейност, компонентите на мрежата за финансова сигурност, спецификите на микро- и макропруденциалното регулиране, глобалните регулаторни стандарти, както и със съвременните предизвикателства и посоки за развитие на финансов надзор.

Дисциплината подпомага формирането на предприемачески и граждански компетентности в сферата на финансов надзор, обогатявайки цялостната им квалификация и експертиза, получени по време на тяхното обучение.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. ФИНАНСОВО РЕГУЛИРАНЕ И ИКОНОМИЧЕСКА СТАБИЛНОСТ	
1.1.	Предпоставки за регулиране на финансовия сектор
1.2.	Същност, специфики и цели на финансовото регулиране
1.3.	Мрежа за финансова сигурност
1.4.	Защита на потребителите на финансови продукти
ТЕМА 2. РЕГУЛАТОРНА ИНФРАСТРУКТУРА	
2.1.	Компоненти на регулаторната инфраструктура
2.2.	Функционална класификация на финансовите регулации
2.3.	Базисен регулаторен инструментариум
2.4.	Институционален дизайн на финансовите регулатори
ТЕМА 3. СИСТЕМЕН РИСК И ФИНАНСОВО РЕГУЛИРАНЕ	
3.1.	Поуките от глобалната финансова криза (2007-2008 г.)
3.2.	Новата значимост на системния риск
3.3.	Системно значими финансови институции
3.4.	Глобални системно значими финансови институции - класация на Съвета за финансова стабилност.
3.5.	Критерии на Европейския съвет за системен риск за системна значимост
ТЕМА 4. МАКРОПРУДЕНЦИАЛНО РЕГУЛИРАНЕ	
4.1	Регулиране на микро и макроравнище
4.3.	Същност на макропруденциалното регулиране
4.4.	Стрес тестове

ТЕМА 5. БАЗЕЛСКИ СТАНДАРТИ ЗА МИНИМАЛЕН КАПИТАЛ И ЛИКВИДНОСТ	
5.1.	Еволюция на базелските капиталови стандарти.
5.2.	Капиталовото споразумение „Базел 3“.
5.3.	Европейска капиталова директива.
5.4.	Капитал от първи и втори ред и капиталови буфери.
5.5.	Коефициент за ливъридж.
5.6.	Коефициенти за ликвидност.
5.7.	Преход към Базел 4.
ТЕМА 6. РЕГУЛАЦИЯТА „ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ 2“	
6.1.	Пруденциален режим застрахователните и презастрахователните компании в ЕС
6.2.	Рисково базиран подход за изчисляване на капитала
6.3.	Надзорен преглед
6.4.	Изисквания за отчетност и прозрачност
ТЕМА 7. РЕГУЛИРАНЕ НА ТЪРГОВИЯТА С ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ	
7.1.	Глобалната финансова криза от 2007-2008 г. и регулаторният провал
7.2.	Регулиране на сенчестото банкиране
7.3.	Ограничения при търговията с високорискови финансови инструменти
7.4.	Регулациите MiFID 2, MAR, UCITS 5, EMIR.
ТЕМА 8. РЕГУЛИРАНЕ НА ПЛАТЕЖНИТЕ СИСТЕМИ И ИНСТИТУЦИИ	
8.1.	Европейската платежна директива PSD
8.2.	Надзор от ЕЦБ над системно значимите платежни системи
8.3.	Платежен надзор от страна на БНБ
ТЕМА 9. ЕВРОПЕЙСКА СИСТЕМА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР	
9.1	Единен надзорен механизъм в ЕС
9.2	Европейски банков съюз
9.3	Единен механизъм за реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници в ЕС.
9.4.	Европейски съвет за системен риск (ESRB)
9.5.	Европейски банков орган (EBA)
9.6.	Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (EIOPA)
9.7.	Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA)
ТЕМА 10. САМОРЕГУЛИРАНЕ ВЪВ ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР	
10.1.	Аргументи „за“ и „против“ саморегулацията във финансовия сектор
10.2.	Саморегулаторни практики и равнища на саморегулация
10.3.	Бизнес етика и корпоративна социална отговорност
10.4.	Професионално-етични кодекси и механизми за докладване на нередности
10.5.	Директива за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

Учебни ресурси. За подготовката по дисциплината студентите могат да ползват: електронни лекционни материали; електронно учебно помагало; мултимедийни презентации в допълнение към някои от темите, аудио и видео материали, както и допълнителни материали, качени на платформата за дистанционно обучение.

Учебни дейности. Обучението по дисциплината включва предоставяне на пълен комплект електронни учебни материали по всяка тема, възможност за дистанционно изготвяне на задание за текущ контрол, както и осигуряване на обратна връзка със студентите чрез платформата за електронно обучение.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Междинен тест	1	25
1.2.	Практически казус	1	25
1.3.	Индивидуален проект	1	25
Общо за семестриалното оценяване:		3	75
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (комбиниран тест с отворени и затворени въпроси)	1	96
Общо за сесийното оценяване:		1	96
Общо за всички форми на контрол:		4	171

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Регулиране и надзор на финансовия сектор“, качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Вълканов, Н. (2019). Compliance в помощ на финансовото регулиране, Варна: Наука и икономика.
2. Вълканов, Н. (2018). RegTech и SupTech - високотехнологичните иновации в сферата на финансовото регулиране // Известия на Съюза на учените - Варна. Серия „Икономически науки“, бр 7, т. 2, с. 44 – 54.
3. Георгиев, Л. Н. Вълканов. (2014). Финансово посредничество, Трето допълнено и преработено издание, ИК „Стено“, Варна.

4. Andenas, M., Chiun, Ir. (2013). The Foundations and Future of Financial Regulation: Governance for Responsibility.
5. Cargill, Th. (2017). The Financial System, Financial Regulation and Central Bank Policy. Cambridge University Press.
6. Llewellyn D. (2010). Post Crisis Regulatory Strategy: A Matrix Approach. SUERF/Central Bank and Financial Services Authority of Ireland, Conference, Dublin.
7. Mishkin, Fr. (2014). The Economics of Money, Banking, and Financial Markets: Eleventh Edition. Pearson Education Limited.
8. The Oxford Handbook of Financial Regulation (2015), Edited by N. Moloney, E. Ferran and J. Payne. Oxford University Press.

Април 2024 г.